

בבא בתרא קסד

עניין: ג' עבירות אין אדם נצול מהן בכל יום

מהר"ל נתיבות עולם נתיב הלשון פ"ז

ובפרק גט פשוט (ב"ב קס"ד, ב') אמר רב עזירא ג' עבירות אין אדם נצול מהם בכל יום הרהורי עבירה עיון תפלה ואבק לשון הרע אמר רב רובן בגזל ומיעוטן בעריות וכולן בלשון הרע ע"כ. ביאור ענין זה, האדם יש בו ג' חלקים וכל חלק מאלו שלשה מביא את האדם לחטא בדבר שהוא קל, האחד הוא גופו, השני נפשו, השלישי שכלו, ואלו שלשה הם כל חלקי האדם כמו שהתבאר כמה פעמים. ומצד גופו של אדם מתחדש עליו הרהור עבירה כי א"א להנצל מן הרהור התאוה, ומצד המחשבה מתחדש עליו הרהור בתפלתו בקלות עד שא"א להיות נצול מן החטא הזה, ומן נפשו הוא שפועל הדבור ואי אפשר שיהיה האדם נצול מחטא הזה לקלות הפעולה הזאת. ולפיכך אמר ג' עבירות אין אדם נצול מהן בכל יום, לפי שכל אחד ואחד בחלק האדם, ובכל אחד נמשך ממנו החטא כאשר הוא בקל בא לחטא, ומה שאמר רובן בגזל, מפני כי הגזל

מהר"ל חידושי אגדות

לשון הרע. ואלו שלשה חטאים האחד הוא אל הש"י היינו עיון תפלה הב' לאדם דהיינו לשון הרע השלישי הוא באדם עצמו שמחשב מחשבת זנות שהוא פחיתות ואלו שלשה דברים בארנו בכמה מקומות ור"ל כי בקלות יכול לבא לידי כל החטאים אם שיהיה חוטא אל הש"י ולבריות ולעצמו (*).

אמרי אמת סוכות תרס"ו יום ב'
אאז"ל אמר דשם אאז"ל על הסמיכות של מלות ונקדשתי בתוך בני ישראל לפרשת המועדים כי על ידי מסירות נפש על ג' העבירות יכולים לקבל קדושת המועדים כי הג' רגלים מכוונים מול ג' עבירות הללו ונקראים מקראי קודש כענין ונקדשתי, ישראל גם כן נקראים קודש כדכתיב קודש ישראל לה' ולריך כל אחד מישראל לקבל עליו בכל יום ויום למסור נפשו על ג' עבירות אלו שזאת הקבלה מסייעת לו לעבודת ה', וזה ענין הג' קדושות שאנו אומרים בכל יום קדוש קדוש קדוש ה' לזבחות מלא כל הארץ כבודו, קדושה פירושה הבדלה שכפי מה שאדם מצדיל עלמו מעניני העולם הזה והטבע כך הוא זוכה לקדושה כי העולם הזה הוא היפך הקדושה, הג' קדושות שאומרים בכל יום הם כנגד הג' עבירות ואיתא בגמרא שלש עבירות אין אדם ניצל מהן בכל יום הרהור עבירה ועיון תפלה ולשון הרע, עיון תפלה זה קבלת עול מלכות שמים כנגד עבודה זרה, הרהור עבירה הוא ענין ג"ע ולשון הרע הוא ענין שפיכות דמים, סוכות הוא כנגד שפיכות דמים